

Картиране на системата от стратегически документи за регионално развитие и предложение за нови подходи в националната политика за регионално развитие

**Регионален съвет за развитие, Южен централен
район**

Пазарджик, 29 март 2018

Министерство на регионалното развитие и
благоустройството

Национален център за териториално
развитие ЕАД

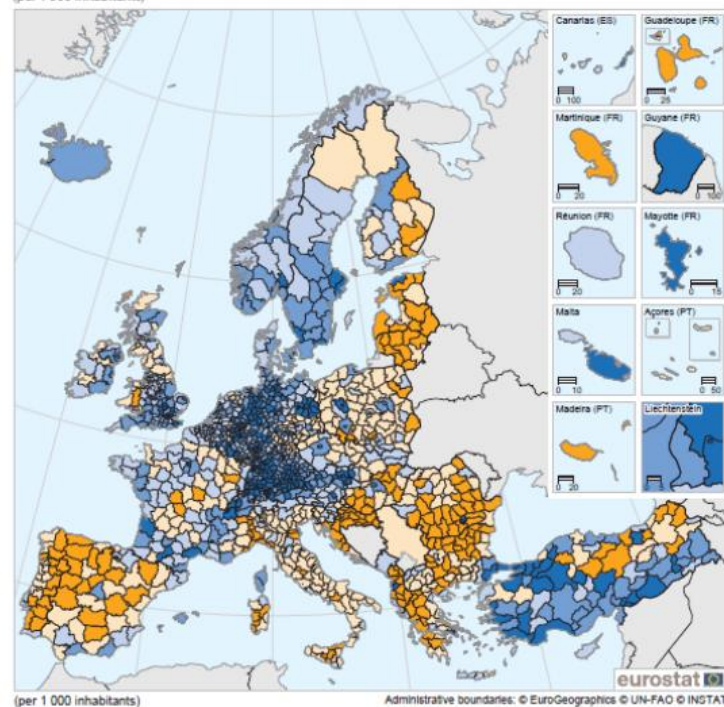
Регионална политика на ЕС

- Подпомага хармоничното развитие на общността, „укрепването на икономическата и социалната сплотеност“ и намаляването на различията между регионите, чрез подпомагане на изоставащите;
чл. 130а на договора от Рим
- Политика с икономическите и социалните измерения иосновен инструмент за икономическо, социално и териториално сближаване.

Регионални различия Евростат, 2015

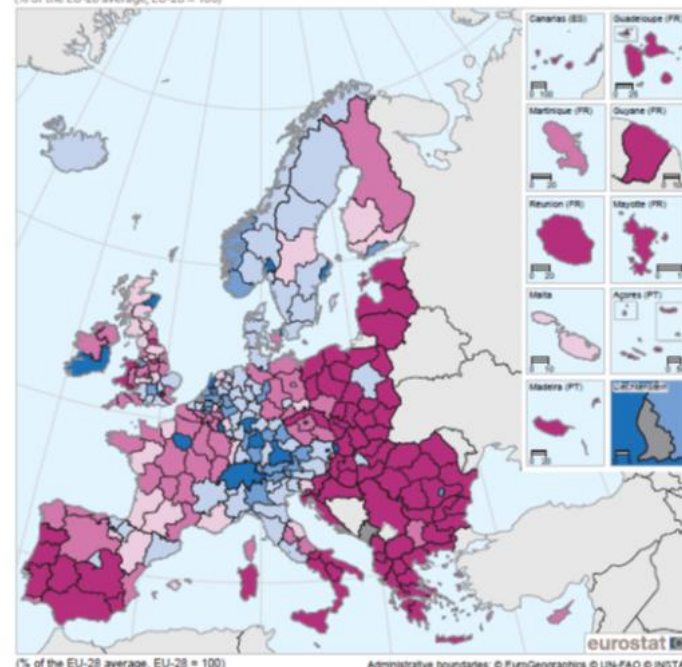
Map 2.2: Crude rate of total population change, by NUTS 3 regions, 2015
(per 1 000 inhabitants)

EU-28 = 3.5
< -6
-6 - < 0
0 - < 6
6 - < 12
≥ 12
Data not available

Динамика на населението

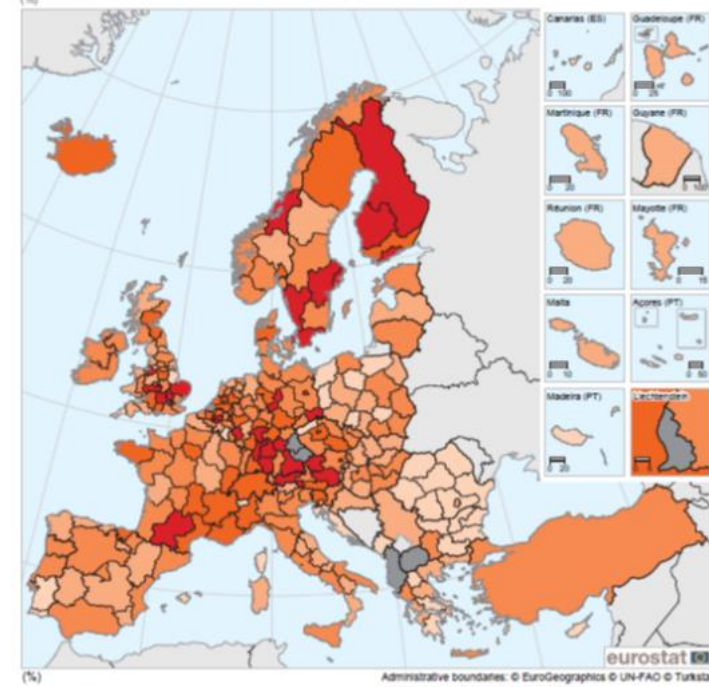
Map 6.1: Gross domestic product (GDP) per inhabitant in purchasing power standards (PPS) in relation to the EU-28 average, by NUTS 2 regions, 2015
(% of the EU-28 average, EU-28 = 100)

(% of the EU-28 average, EU-28 = 100)
EU-28 = 100
< 75
75 - < 90
90 - < 100
100 - < 125
125 - < 150
≥ 150
Data not available

БВП на глава от населението

Map 8.1: R & D intensity — gross domestic expenditure on R & D (GERD) relative to gross domestic product (GDP), by NUTS 2 regions, 2014
(%)

EU-28 = 2.04
< 0.5
0.5 - < 1.0
1.0 - < 2.0
2.0 - < 3.0
≥ 3.0
Data not available

Научна и развойна дейност

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Национален център за териториално развитие ЕАД

Закон за регионално развитие

- Държавната политика за регионално развитие създава условия за **балансирано и устойчиво интегрирано развитие на районите и общините** и обхваща система от нормативно регламентирани документи, ресурси и действия на компетентните органи, насочени към:
 - намаляване на **междурегионалните и вътрешнорегионалните различия** в степента на икономическото, социалното и териториалното развитие;
 - осигуряване на условия за **ускорен икономически растеж** и високо ниво на заетост;
 - развитие на **териториалното сътрудничество**.

(Чл. 2 ал. 2)

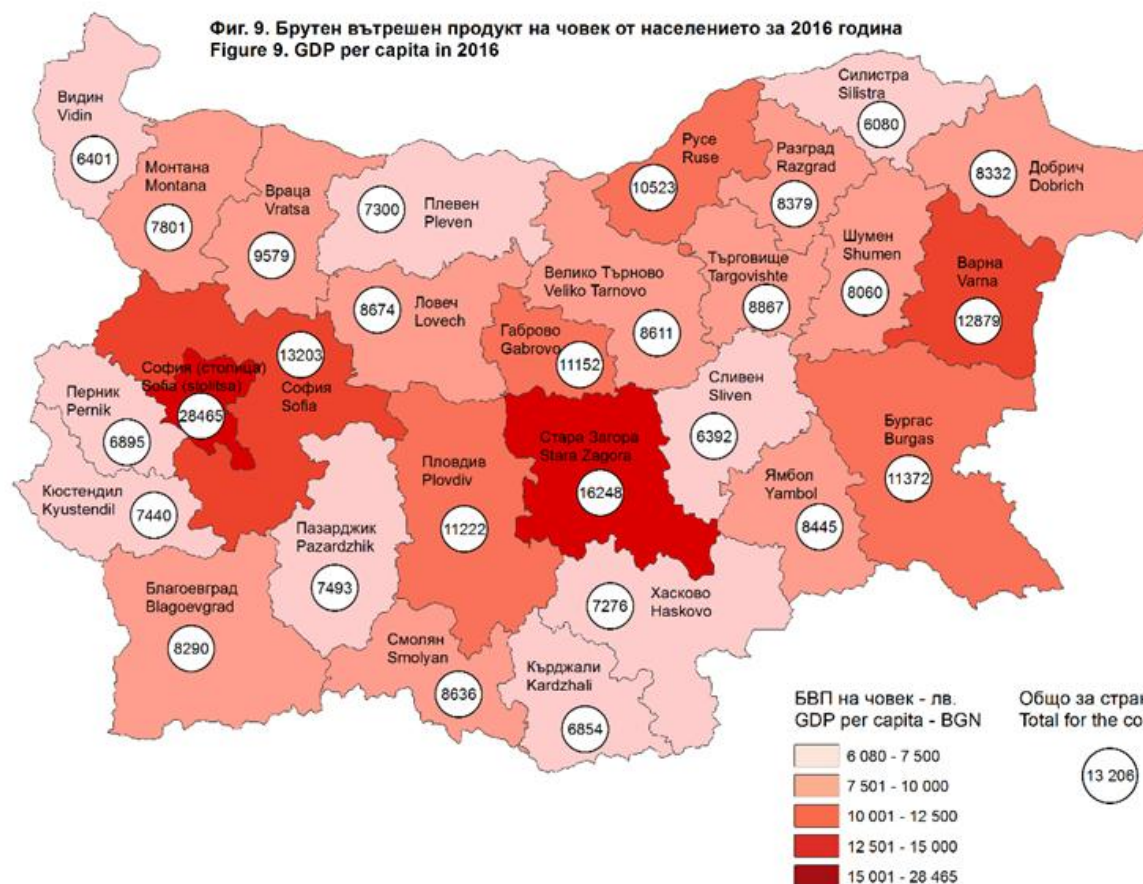
Регионална политика 2020+

- Основно предизвикателство – **намаляване на диспропорциите** в развитието на общностно, национално и регионално равнище
- **Подпомагане не само на градовете, центрове на растеж, но и изоставащите райони**
- Запазване на **полицентричния модел на развитие**
- **Интегриране на териториалните инвестиции**
- Изява на **местния потенциал и ресурси**
- **Оптимизиране на инструментите и индикаторите** за мониторинг и контрол

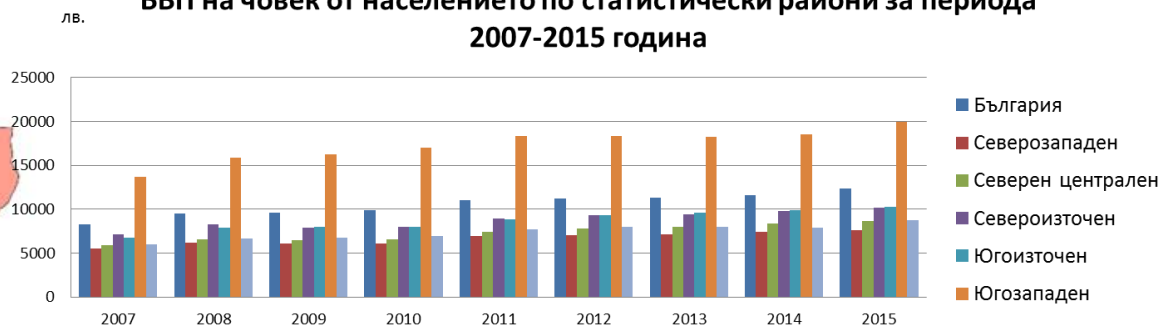

Регионални различия НСИ, 2016

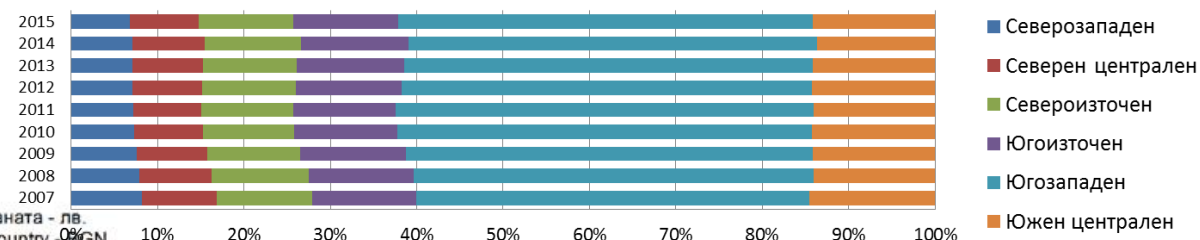
Фиг. 9. Брутен вътрешен продукт на човек от населението за 2016 година
Figure 9. GDP per capita in 2016

БВП на човек от населението по статистически райони за периода
2007-2015 година

Принос на районите по NUTS 2 към националния БВП (%)

Основна цел

- Изготвяне на **ясна концепция за повишаване ефективността на регионалната политика** за намаляване на регионалните различия и **подобряване управлението и планирането на регионалното развитие**. Подготовка на основна част от социално-икономическия анализ на Националната стратегия за регионално развитие и анализа на Националната концепция за пространствено развитие.

Специфични цели

- **Оптимизиране на броя, взаимоотношаваността, взаимозависимостта и практическата йерархичност на стратегическите документи;**
- **Подобряване на процесите по наблюдение и мониторинг** на стратегическите документи за регионално развитие;
- Механизъм за **ясна ангажираност на секторните политики** с проблемите на регионалното развитие и регламентиране на институциите, отговорни за изпълнението на планираните дейности в стратегическите документи;
- Анализ на съществуващия **механизъм за отчитане на сравнителните предимства, спецификата и потенциала** на даден район при планирането на целите, приоритетите и дейностите в стратегическите документи за регионално развитие.

Основни задачи

- **Оценка на йерархията, връзките и взаимодействията** м/у стратегическите документи за регионално развитие
- Анализ на процеса на разработване и действие на **системата от документи** за регионално и пространствено развитие
- Анализ на **управлението на регионалното развитие**
- Изследване на **опита на други страни в реформирането** на политиките за регионално развитие и в прилагането на **интегрирани териториални инвестиции**.

Крайни продукти и резултати

- **Обоснована** реформа и **нов подход** в регионалната политика – интеграция и координация
- **Нов тип стратегически документи** – фокусирани върху местния потенциал, създаващи условия за интегриране на политики, проекти, ресурси и знания
- **Промени в законодателството** за регионално и пространствено развитие - ЗИД на ЗРР, ППЗРР, Наредба за документите за пространствено развитие, Методически указания (3 бр.)
- Управление на политиката за регионално развитие – **подсилен капацитет на РСР и ОСР**
- **Без промени в административно-териториалните единици**

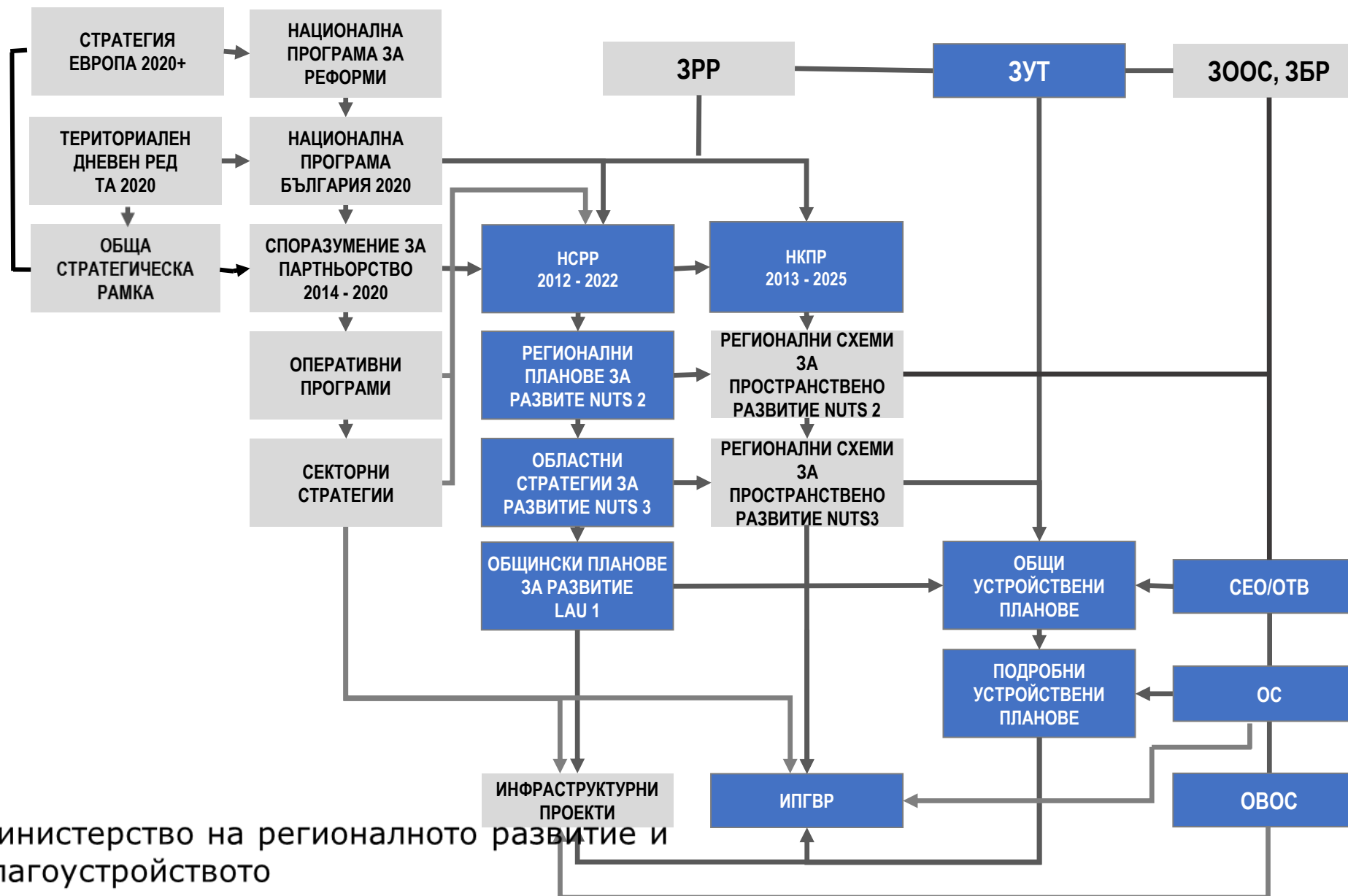

Хоризонт 2020

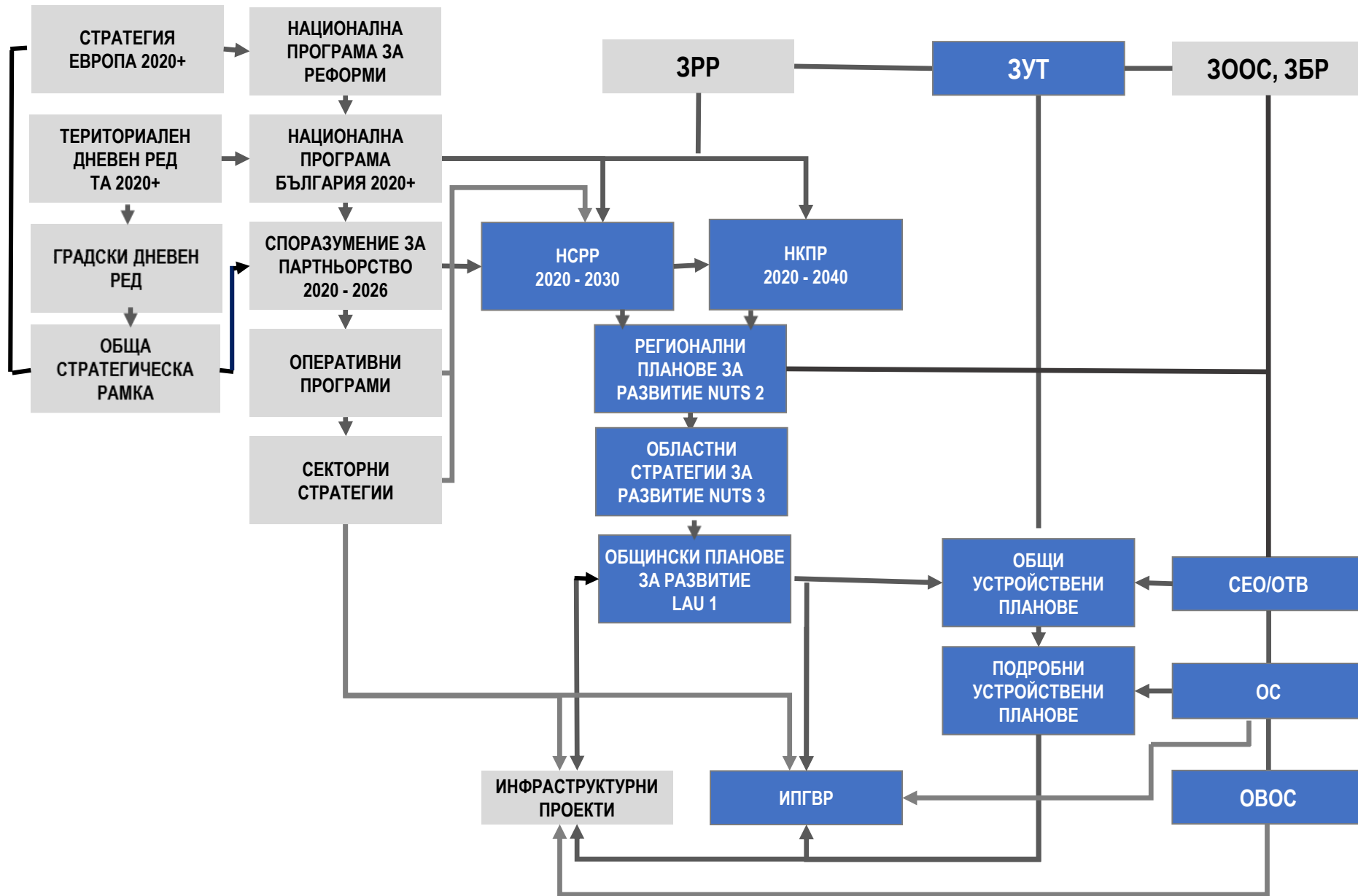
- **Социално-икономически анализ** – за целите на **ОПРР, НСРР, НКПР**
- Нова **Национална стратегия за регионално развитие** – 2020–2030 – нови райони ниво 2, неформални райони и възможности за ИТИ;
- Актуализирана **Национална концепция за пространствено развитие** – територии със специфични характеристики, връзки със селските територии, територии в риск, връзка с акваторията – платформа за координация;
- **Нови Регионални планове за развитие** – потенциал на районите, възможности за коопериране на общини
- Нови стратегически документи на областно и общинско ниво
- Нови **национални документи** – Национална жилищна стратегия (МРРБ, 2018), Национална стратегия за адаптиране към климатичните промени (МОСВ, 2019) и Национален морски пространствен план (МРРБ, март 2021 г.)

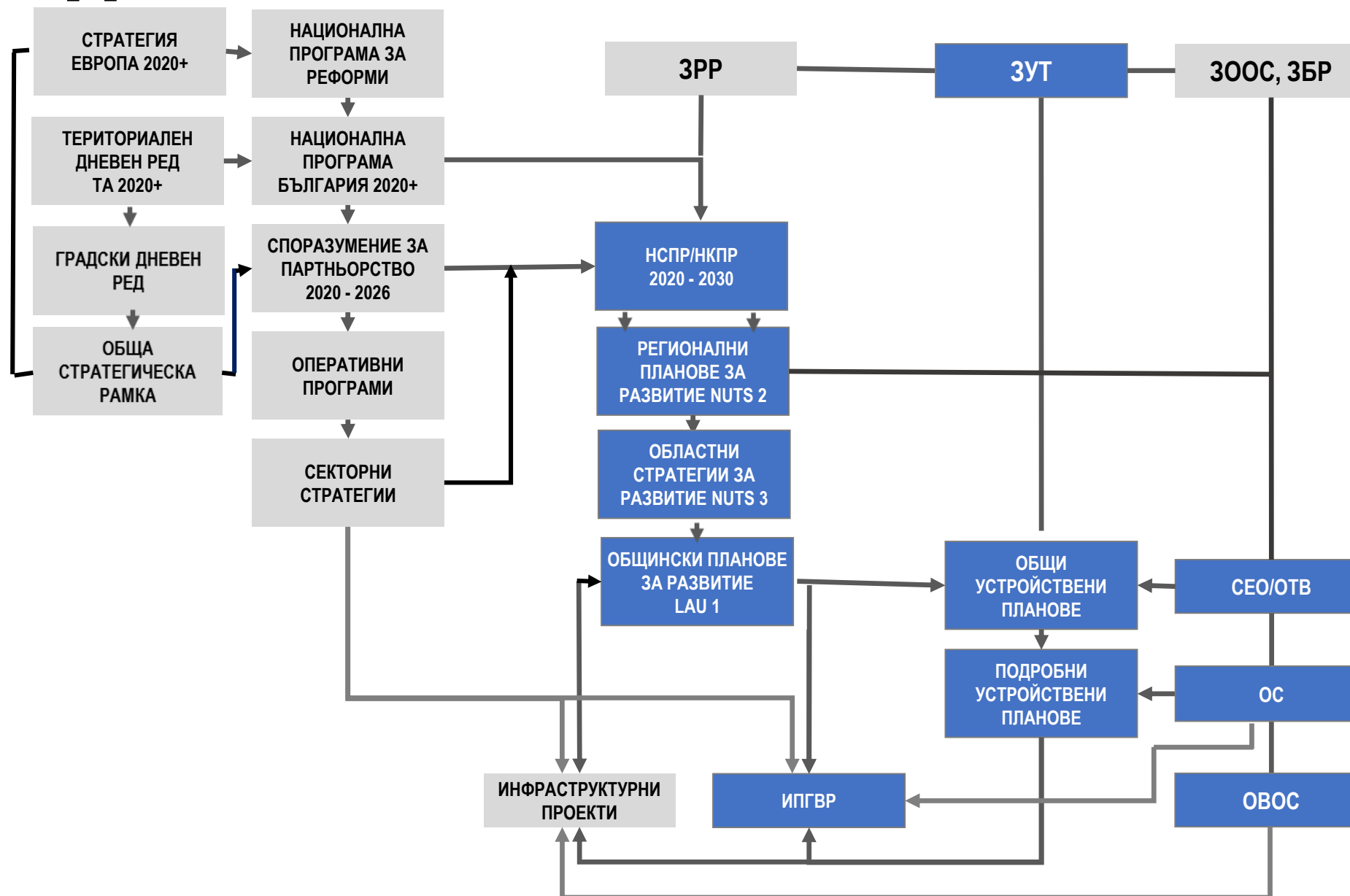
Съществуваща система

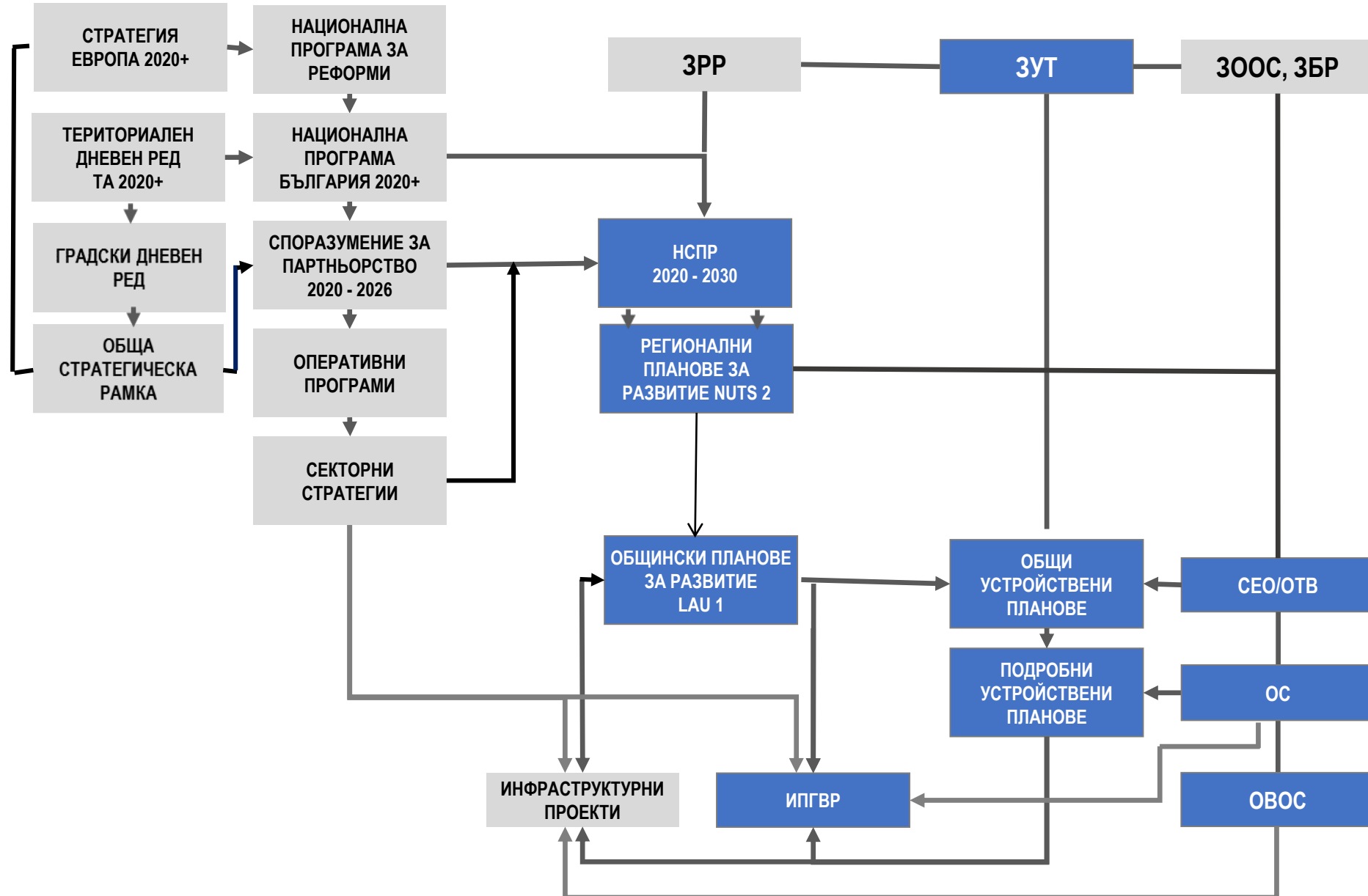
Предложение 1

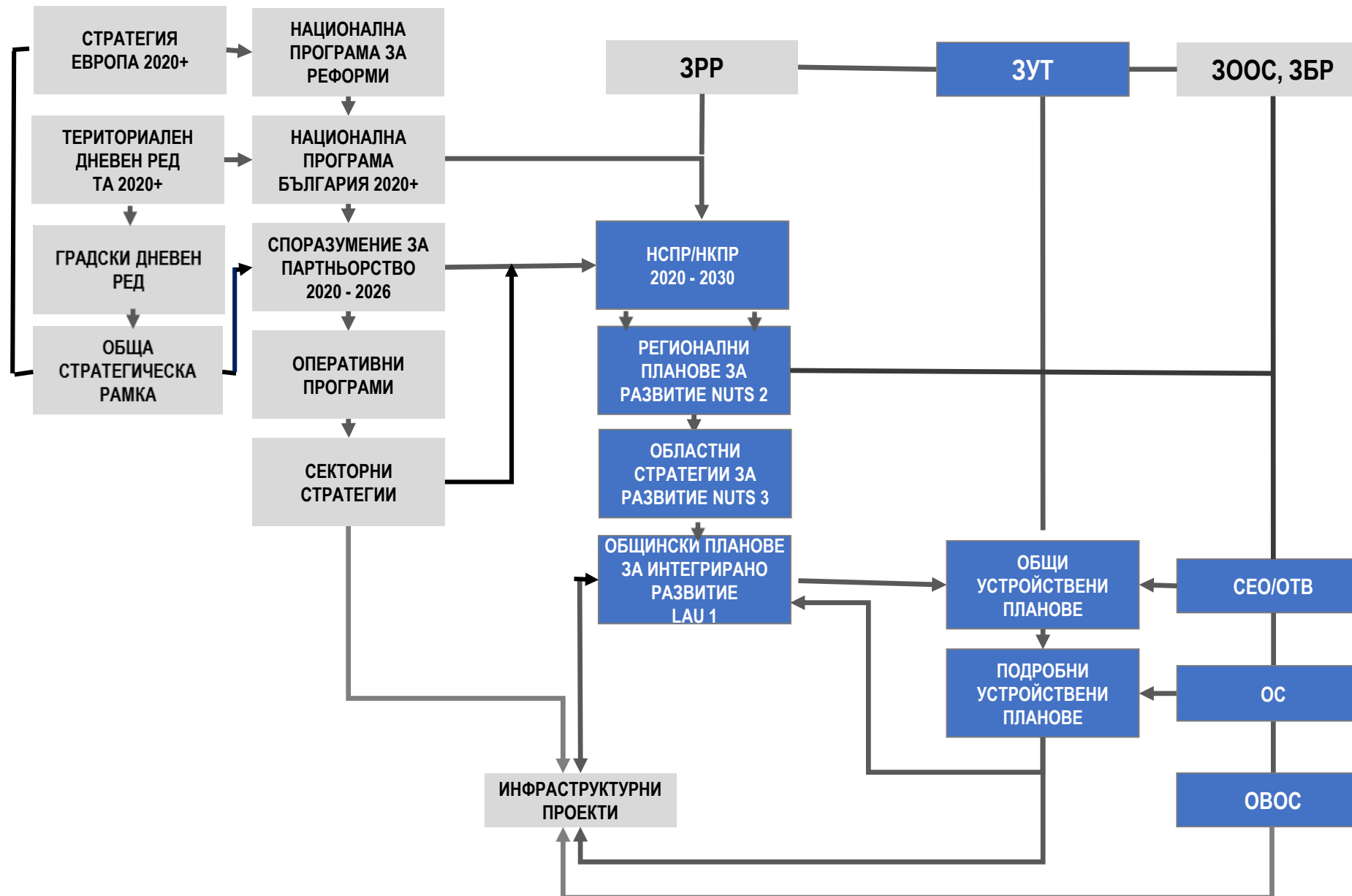
Предложение 2

Предложение 3

Предложение 4

Управлението – най-сложният проблем

- Основен проблем – две междинни нива
 - Регионално – NUTS2 – само статистически единици ли са?
 - Областно NUTS3 – само увеличаващи се правомощия, без осигурен финансов ресурс
- Възможни варианти
 - Създаване на Национална агенция за регионално развитие
 - Създаване на Регионални агенции за регионално развитие
 - **Създаване на управленско звено към РСР**
 - **Премахване на ротационния принцип**
 - Ясни отговорности и осигурен ресурс

Предложения

- **Терминология** – политика за регионално и за пространствено развитие, регионално и пространствено планиране;
- **Политики** – интегриране и координиране на секторни политики
- **Управление** – национално и регионално ниво – традиции и перспективи, роля на РСР и на ОСР
- **Документи** – разграничаване на целите на стратегията и плана
- **Междусекторна координация** – НКПР, Съвет за регионална политика;
- **Мониторинг и контрол** – без годишни доклади, ОТВ
- ИТИ, ВОМР, интегрирани стратегии и **инициативи отдолу-нагоре**
- **Макрорегионални стратегии и ТГС**

Благодаря за вниманието!

Проф. д-р арх. Веселина Троева

Изпълнителен директор

Национален център за териториално развитие ЕАД

София 1000, ул. "Алабин" № 16 -20

Тел: +359 2 9800308

Email: office@ncrdhp.bg

Министерство на регионалното развитие
и благоустройството

Национален център за териториално
развитие ЕАД

